

Uddrag af Gallebogen

Udarbejdet af Cand. Polyt. Thorvald Rischel 1861 – 1939 for sin hustru Mathilde Sophie 1870 -1944. Mathilde Sophie var ud af Galle-slægten fra Næstved.

Uddrag renskrevet og kommenteret af Bent Østergaard Olsen (BEO)

Urmager Christopher Galle

1734 - 1812

Født i Næstved d. 16. august 1734 ¹ døbt den 20 samme måned ² vistnok opkaldt efter morfaderen, - måske dog også den under nr. 1 omtalte postmester i Rendsborg.

Blev uddannet i samme fag som faderen (Grof-Urmager) og ganske sikkert hos denne.

Om hans forhold under faderens langvarige og dødelige sygdom, haves et godt vidnedsbyrd i følgende skrivelse fra Magistraten, (Skrivelsen findes i kopi på samme ark papir som faderens tidligere nævnte kontrakt om uret til Sankt Peders Kirke).

Da, Christopher Galle, een søn af fornævnte ved døden afgangne Johan Daniel ³ Galle en del år haver været svend og han i faderens langvarige svaghed ey med liden berømmelse haver forestået, ja sin gamle fader med ganske familie skikkelig underholdet, så har han efter faderens død taget borgerskab, i hvilken tiid han såvelsom i den tiid, han forestod sin faders værksted, upåklageligt har opvartet ⁴ St. Peders Kirk-ur, hvorefter han til os gjorde begæring om at nyde de samme rettigheder, som hans fader forhen nydt haver, blev det tilstædeværende borgerskab proneret, hvilket eenstemmig svarede, at det var største billighed, hvorfor fornævnte Christopher Galle, ~~med~~meddeles dette bevis til bekræftelse og fuld forsikring i at nyde alt hvad denne byes Magistrat, hans fader forhen lovet og tilsagt haver.

Næstved Raadstue d. 3 Feb 1763

Claus Brysting ⁶

Efter faderens død i begyndelsen af januar 1763, blev Christopher d. 20 april samme år optaget som borger og urmager i lavet. Hans mesterstykke var et hjul med uro. Den 31. august samme år blev han gift med den i indledningen nævnte Regise Sørensen, datter af afdøde købmand Søren Sørensen i Sæby, Vensyssel. Det vides ikke med sikkerhed, hvor Christopher har gjort bekendtskab med hende, men vistnok har han truffet hende hos kaptain Ulrich Gjølring, der ejede gården "Sortebrødregård" umiddelbart uden for byen, hvor nu den Ostefeldtske Stiftelse ligger, idet Regise synes at have opholdt sig der fra 1751. Se nærmere herom i tillæg 1 "Slægten Sørensen: (Severin, Wirenfeldt, fra Vensyssel)"

I kirkebogen angives vielsen således: ⁵

Den 31. august skal læst for Gud hjemme i huset copuleres uden forudgående tillysning og prædiken i kirken, Velagtbare og velfronemme hr. Christopher Galle, urmager og borger her i Næstved til Dyd og Gud elskende jomfru Regise Sørensen, hvorfore blev viist Kong. Brev af dato 4. august osv.

Underskrifter: Hans Hendrik Hansen. Peder Pedersen.

Som man ser, er vidnerne eller forloverne de samme som ved Christophers moders unge stedfader, desuden var han curator for boet efter Christophers fader, og værge for de yngre søskende.

Peder Pedersen måske en søn af feldbereder Christopher Pedersen Korff, Christopher Galles morfader.

Af Regises sægt ses ingen at have været med ved bryllupet. (At bryllupet foregik i hjemmet, ikke i kirken, skyldtes "honnet ambition", idet alle bedrestillede dengang løste Kongelig Bevilling til vielse i hjemmet.)

I begyndelsen af de påfølgende år 1764, bekræftede Magistraten ham i hans afdøde faders rettigheder, således som angivet i den foranførte skrivelse. Hvilke disse rettigheder var, vides ikke, men måske har de bl.a. bestået i, at det under Magistraten sorterede arbejde i hans fag blev ham overdraget, og at han fik garanti for at ingen anden urmager ville få lov til at drive sin næring i byen.

Allerede den 26. februar 1767, i en alder af kun 33 år blev han valgt til oldermænd for samtlige smedlav⁶ og han blev genvalgt gentagne gange, indtil han endeligt fratrådte den 23. februar 1781.⁷

Christopher og Regise fik ikke mindre end 11 børn, hvoraf dog to døde som ganske spæde.

I folketællingen af 1787 nævnes Christopher som boende i Torvestræde nr. 40-43, og hans husstand bestod af ham selv, hans hustru og 6 børn, nemlig Johan Diderich (svend) 22 år, Frederikke Marie 15 år, Hans Henrik 11 år, Friderich Wrenfeldt 9 år, Martha Chatrine og Karen Birgitte begge 4 år (tvillinger). Desuden en tjenestepige og en læredreng på 18 år. (Stedmoderen var død 1774) Huset er sikkert det samme som han havde overtaget efter faderen, og det har ligget på hjørnet af Torvestræde og Gåsegade. Ved folketællingen 1801 bor han i Gåsegade nr. 40 altså sammesteds som i 1787. Foruden sin hustru, har han nu kun 2 børn hjemme, nemlig Frederich Wrenfeldt 22 år trompeter ved det Sjællandske Regiment (rytterregiment) og Karen Birgitte 18 år. Desuden har han en tjenestepige og en logerende skoledreng.

I 1804 ved hans ældste datters bryllup, skriver han sig "Lieutenant ved borgerskabet" og urmager i Næstved. Da der sikkert ikke har været mere en een Lieutenant ved Borgerskabet, har stillingen som sådan sikkert været et almindeligt eftertragtet æreshverv.

Han døde den 8. november 1812, og hustruen anmeldte dødsfaldet i Adresseavisen for 17 november 1812 således:

” at min gode og retskafne mand urmager Christoffer Galle forlod dette timelige dagsmorgen kl. 7 en halv slet, i sin alders 79 år, og efter at vi i 49 år, 2 måneder og 8 dage haver delt livets glæder og sorger tilsammen, det giver jeg mig herved den frihed at bekendtgøre for fælles venner”

Nestved den 8. november 1812

Regise Galle

Fød Sørensen

I samme avis havde en nu ukendt ven af den afdøde ladet indrykke følgende æresminde, trykt med latinske bogstaver. (Ellers brugte man gotiske bogstaver).

Sjældne og redelige mand!
Du er ikke mere,
men dit minde lever længe.
Blid og kærlig var du som mand,
fornuftig og retskaffen som fader.
En sjælden behagelig og oprigtig ven.
Med anstrengende flid og duelighed i dit fag,
hvorpå du besad stor kunst
opdragede du ni børn,
der alle tilligemed din værdige efterladte ægtefælle
ere utrøstelige over savnet af den ædle olding
CHRISTOPHER GALLE
forhen urmager i Næstved.

Han blev begravet den 14. november 1812⁸.

Regise havde efter sin moder Beate (Birthe) Kristine Sørensen født Steinfeldt, (død på hovedgården Lerbæk i Vendsyssel natten mellem 13. og 14. april 1767), arvet den sum 56 Rbd. 4 M 10½ S ⁹, hvad der i betragtning af hendes slægts tidligere velstand var ganske ubetydeligt, om end for hendes mand en ret god hjælp i hans første trange år.

Hun døde den 27. juni 1820¹⁰ i en alder af 82 år, og blev begravet den 1. juli ¹¹.

Hendes bo havde efter fradrag af alle udgifter til skifte og begravelse en værdi af ca. 2848 Rbd. ¹².

Om Christopher Galles personlighed haves et klart og udtømmende Vidnedsbyrd i det anførte æresminde, hvis pålidelighed bestyrkes ved Magistratens tidligere anførte skrivelse af 3. februar 1764. Også hans tidlige valg til lavsoldermand og hans senere udnævnelse til lieutenant ved borgerskabet, vidner om den anseelse, som han har nydt blandt sine medborgere. At han også har forstået at få noget ud af sin virksomhed fremgår deraf, at skønt han opdrog 9 børn (2 døde som spæde), hvoraf de seks, som sad temmelig småt i det, sikkert har plukket ham og hans enke ordentligt, så efterlod hun dog 2900 Rbd, en for den tid ret betydelig sum, selv når hensyn tages til, at kursen på pengesedler endnu i 1820 var ret lav.

På hans egen slægt gjorde hans personlighed et så betydeligt indtryk, at der Vte generation berettedes den legende om ham, at han var blevet indkaldt fra Schweitz af den danske regering, for at forbedre urene her i landet!

Man havde altså bragt mindet om sin fader, der dog også en dygtighed fuldstændig i glemme. Den af ham efterladte Huspostil (og i ~~xxxx~~) tyder på at han har været en god Christen.

Alt i alt tør det siges med stor sikkerhed, at han har været en af slægtens bedste og betydeligste mænd.

Om hans hustrus personlighed vides desværre intet. Der kendes intet træk af hende udover, at hun ændrede sit danske fornavn "Riise" og antog det tysk klingende og derfor fornemmere "Regise", og at hun ombyttede sit efternavn "Sørensdatter" med slægtsnavnet "Sørensen", hvad der dengang var en ganske ny og meget ualmindelig navne skik. Muligvis har Regise haft en "honnet ambition".

Christopher og Regise Galle havde følgende børn:

- Nr III A1 Anne Kirstine
- Nr III A2 Johan Didrich
- Nr III A3 Margrethe Sophie
- Nr III A4 Frederiche
- Nr III A5 Søren
- Nr III A6 Fredrikke Marie
- Nr III A7 Cathrine Hedevig
- Nr III A8 Hans Henrik
- Nr III A9 Martha Cathrine
- Nr III A10 Frederik Wirenfeldt
- Nr III A11 Karen Birgitte

[\[Numrene foran børnenes navne henviser til beskrivelsen af dem i Galle-bogen\]](#)

- 1 Sankt Morten Kirke Kirkebog
- 2 Sankt Morten Kirke Kirkebog
- 3 'Daniel' er selvfølgelig en skrivefejl. Der burde have stået Diderich.
- 4 "Opvartet" betyder her "passet".
- 5 Sankt Morten Kirke Kirkebog.
- 6 Smedenens Lavsprotokol.
- 7 Smedenens Lavsprotokol.
- 8 Sankt Morten Kirke Kirkebog.
- 9 Skifte nr. 410/1767 Skifteprotokol for Aalborghus Amt.
- 10 Sankt Morten Kirke Kirkebog
- 11 Sankt Morten Kirke Kirkebog.
- 12 Næstved Skøde og Panteprotokol 1809 – 1822 Pag 548b.